

country. Since, in addition to macroeconomic indicators, the analysis still has to take into account, for example, how satisfied the population is with their living conditions; the attitude of citizens of other countries towards the country; the interest shown in the country in the field of information, culture, sports; the country's achievements on the world stage etc. [2-3]. An increase in the number of empirical studies on this topic could contribute to more effective work on developing a strategy for forming the country's image. For Belarus, both the task of assessing its position in the ratings of national brands and the possibilities for improving the results of such an assessment are relevant.

References:

1. Abakumova J.G. Economic Growth, Globalization and Income Inequality: the Case of Ukraine / J.G. Abakumova, O.K.Primierova // Globalization and its socio-economic consequences. – 2018. – Pp. 2445-2452.
2. Pavlovskaya S., Abakumova, J. Soft power of Belarus // OIKONOMOS: Journal of Social Market Economy, 2020. – № 2(17), 2020. – p. 55-62.
3. Abakumova J.G., Primierova O.K. Globalization and Assesment of the Soft Power Potential of Belarus Using Econometric Instruments / Proceedings of the Globalization and its socio-economic consequences 2020 conference. 2021. Vol.92. doi.org/10.1051/shsconf/20219208015

Божко К. С.
Студентка 2 р. н., НаУКМА

ВІДПОВІДАЛЬНЕ ІНВЕСТУВАННЯ: ЗМІСТ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Відповідальне інвестування – це процес прийняття інвестиційних рішень, які окрім матеріальної вигоди, враховують соціальні, екологічні та управлінські фактори (ESG) в інвестиційному аналізі. Відповідно основними цілями відповідального інвестування є соціальний вплив та фінансова вигода.

Важливо також зазначити, відповідальні інвестори окрім власних поглядів, переконань та етичних цінностей, повинні усвідомлювати і бути готовим нести відповідальність за наслідки їх інвестицій для навколишнього середовища і суспільства. Проте, з іншого боку, відповідальні інвестиції дозволяють впливати на вартість і розвиток компаній, що є однією з основних мотивацій для інвесторів.

Звичайно, як й інші типи інвестицій, відповідальне інвестування має свої особливості, які визначаються моделлю відповідного фондового ринку, соціокультурними, релігійними факторами та особливостями економічної поведінки населення.

Поштовхом для розвитку відповідального інвестування стало набуття чинності у 2000 р. Глобальним Договором ООН, який виник як міжнародна ініціатива підвищення соціальної відповідальності бізнесу, дотримання

корпораціями прав людини і екологічних норм. 10 принципів Договору об'єднують у три основні напрямки: ESG – Environmental, Social, Governance.

Таблиця 1. Основні питання EGS [1]

Екологічні	Соціальні	Управлінські
• Кліматичні зміни	• Права людини	• Хабарництво та корупція
• Виснаження ресурсів	• Сучасне рабство	• Оплата праці
• Забруднення	• Дитяча праця	• Різноманітність керівного складу, його структура
• Відходи	• Умови праці	• Політичне лобювання та пожертви
• Вирубка лісів	• Відносини з працівниками	• Податкова стратегія

Для здійснення відповідального інвестування використовують різноманітні методи, найпоширенішими серед яких є скринінг та інвестування громади.

Існує два види скринінгу: *negative (avoidance) screening* – виключення компаній для інвестицій, чия діяльність суперечить цінностям інвестора; *positive screening* – цілеспрямований пошук компаній, які позитивно впливають на розвиток суспільства, захист навколишнього середовища.

Спрямування коштів інвесторів на розвиток економічних об'єктів і проєктів, які отримують недостатнє для нормальної діяльності фінансування називається інвестування громади.

Залежно від акценту на відмінності у підходах, інвестори використовують такі форми відповідальних інвестицій:

- *Ethical investment* – скринінг компаній, що займаються діяльністю, яку інвестор визнає неетичною або яка суперечить міжнародним деклараціям.
- *SRI* – підхід, що застосовує соціальні (показники охорони праці, трудові суперечки тощо) та екологічні (енергоефективність, відходи та переробка тощо) критерії при оцінці компаній.
- *Green investment* – стосується підходів, які прагнуть інвестувати капітал у «зелені» технології, альтернативну і відновлювальну електроенергетику, інші екологічно дружні види бізнесу.
- *Impact investment* – інвестиції «впливу» - спрямовані на досягнення певної соціальної або екологічної мети. Наприклад, підтримка підприємств, які працевлаштовують людей, що мають інвалідність.
- *Sustainable investment* – інвестиції «сталого розвитку» у найбільш ефективні компанії за ESG факторами (можливі для продовження у довгостроковому майбутньому).

Відповідальне інвестування стало особливо актуальним з часу світової фінансової кризи 2008 р., оскільки однією з її ключових причин вважають їхню безвідповідальну інвестиційну політику. Тому в більшості країн із розвиненими фінансовими ринками усвідомлюється необхідність інтеграції соціальної відповідальності у діяльність фінансових інститутів. Сьогодні із загальної суми активів у США частка активів відповідальних інвестицій складає 33%. Кожен третій долар у США вкладений з урахуванням ESG факторів. Такі тенденції розширює можливості по залученню інвестиційних ресурсів, а також зниження їх вартості. В кінцевому рахунку це призводить до підвищення стійкості компанії, а отже, до поліпшення показників її діяльності в довгостроковому періоді.

Також серед основних тенденцій відповідальних інвестицій варто зазначити:

- зростання попиту на ESG продукт серед інвесторів (у результаті, зростає частка компаній, які все частіше включають вищезазначені фактори в інвестиційний аналіз);
- актуальність і попит «зелених» інвестицій (характерно для ринку відповідальних інвестицій у США);
- активне впровадження обліку ESG критеріїв, що сприяє зростанню ринку відповідального інвестування;
- створення законодавчої бази відповідальних інвестицій, так як наразі вона не розроблена повністю у жодній країні світу.

Відповідно до названих тенденцій, очікується зростання частки інвесторів, які зацікавлені в ESG проектах. У перспективі з'являтиметься все більше вимог до прозорості нефінансової звітності комерційних організацій, до розміщення і зростання активів відповідального інвестування.

В Україні тенденція розвитку відповідального інвестування зародилась не так давно, однак вже набирає значних обертів. Перспективними напрямками подальших досліджень є зміни тенденцій у розвитку відповідального інвестування по всьому світу, а також зростання його обсягу на українському ринку.

Список використаних джерел:

1. What is responsible investment? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.unpri.org/download?ac=10223>
2. ESG-принципи та відповідальне інституційне інвестування у світі : Критичний огляд досліджень ; пер. з англ. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. — 88 с.
3. What is responsible investment? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.cisl.cam.ac.uk/business-action/sustainable-finance/investment-leaders-group/what-is-responsible-investment>.
4. Sustainable Investing Basics [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ussif.org/sribasics>.